

بررسی تاثیر راهکارهای عملیاتی بر ارتقاء تمکین مالیاتی (در نظام مالیات بر ارزش افزوده) (مطالعه موردی: سازمان امور مالیاتی استان ایلام)

حمید مسیب زاده^۱، محمد رضا رخیده^۲

^۱کارشناسی ارشد، مدیریت دولتی- مالی، دانشگاه ایلام، ایلام، ایران

^۲کارشناسی ارشد، مدیریت بازرگانی- بازرگانی بین الملل، دانشگاه ایلام، ایلام، ایران

نویسنده مسئول:

محمد رضا رخیده

چکیده

هدف اصلی در تحقیقی حاضر، بررسی تاثیر راهکارهای عملیاتی برای ارتقاء تمکین مالیاتی در نظام مالیات بر ارزشی افزوده در سازمان امور مالیاتی استان ایلام می‌باشد. این پژوهشی پیمایشی و از نوع کاربردی است. آماری تحقیق حاضر را ۱۰۰ نفر مدیران، کارشناسان ارشد و کارشناسان سازمان امور مالیاتی استان ایلام تشکیل می‌دهند. که از طریق جدول مورگان به دست آمده و روش نمونه گیری به صورت تصادفی ساده است. داده‌های گردآوری شده پس از کدگذاری وارد نرم افزارهای اس پی اس، مورد آزمون قرار گرفته است. نتایج آزمون کالموگروف و اسمیرنوف، نصافی بودن انتخاب اعضاء را مورد تأیید قرار داد، همچنین آزمون الگای کرونباخ میزان پایایی ابزار گردآوری داده تحقیق را با ضریب پایایی ۰۷۴% مورد تأیید قرار داد. در این مقاله به بررسی پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب الگای کرونباخ اختصاص دارد. و در همه مؤلفه‌ها میزان ضریب الگای کرونباخ بیشتر از ۰۷۰ است و بنابراین پرسشنامه از پایایی سیار خوبی برخوردار است. یافته‌های نشان میدهد که میتوان گفت که راهکارهای عملیاتی بر ارتقاء تمکین مالیاتی تاثیر گذار است. که بیشترین تاثیرگذاری راهکارهای عملیاتی را عوامل فرهنگی و اجتماعی تشکیل می‌دهد. نتایج حاصل از این تحقیق موضوع راهکارهای عملیاتی که بر ارتقاء تمکین مالیاتی مودیان تاثیرگذار توجه به آن و همچنین نحوه پرداختن به آن در اداره امور مالیاتی امروزی امری بایسته و شایسته تلقی می‌نماید.

کلمات کلیدی: راهکارهای عملیاتی، تمکین مالیاتی، مالیات بر ارزشی افزوده.

مقدمه

یکی از با اهمیت‌ترین راههای تأمین هزینه‌های دولت‌ها، جمع آوری و وصول انواع مالیات‌ها است. صاحب نظران اقتصاد و توسعه معتقدند که درآمدهای مالیاتی در راستای تأمین هزینه‌های دولتها شرایط نامطلوب اقتصادی آن جامعه را بهبود می‌بخشد. سهم درآمدهای مالیاتی دولتها از تولید ناخالص داخلی اقتصاد کشورها معمولاً قابل توجه است. البته، در اقتصاد ایران سهم مالیات‌ها از تولید ناخالص داخلی رقم بسیار ناچیز است و سهم پرداخت های دولت نسبت به تولید ناخالص داخلی، همواره بیش از سهم مالیات‌ها است [۱]. درآمدهای مالیاتی در اقتصاد بسیاری از کشورهای جهان یکی از مهم ترین متابع تأمین مالی دولتها و به عنوان ابزاری مؤثر جهت سیاستگذارهای مالی محسوب می‌شوند. این درآمدها موجب تقویت بسیج منابع داخلی به عنوان یک شرط رشد اقتصادی و توسعه پایدار به شمار می‌روند. در دو دهه گذشته، کشورهای در حال توسعه شاهد افزایش مدام درآمدهای مالیاتی بوده‌اند. در حالی که این پیشرفت در جمع آوری مالیات بر درآمد ممکن است منعکس کننده سرمایه ثابت در مالیات باشد [۲]. و مالیات شرکت‌های بین المللی منبع مهمی از تأمین مالی دولتی در تمام مناطق جهان است و مسئولیت سهم بیشتری از درآمد کل مالیات در کشورهای با درآمد پایین را داردند. [۴] با گستره شدن وظایف دولت نسبت به گذشته، مسائل و مشکلات دولت بخصوص در زمینه اقتصاد بیشتر می‌شود، اهدافی از قبیل رشد اقتصادی، اشتغال، توزیع عادلانه درآمد و ثروت، کاهش تورم و ثبات قیمتها و ایجاد امتیت اقتصادی از مهمترین اهداف دولتهاست. درآمدهای دولت اغلب به دو گروه درآمدهای مالیاتی و غیر مالیاتی تقسیم می‌شود. نقشی درآمدهای مالیاتی در بسیاری از کشورها در مقایسه با سایر متابع درآمدی بیشتر حائز اهمیت است و در مقایسه با سایر متابع از ایجاد آثار نامطلوب اقتصادی به میزان قابل توجهی می‌کاهد. این متابع درآمدی به دلیل قابلیت کنترل، بر سایر منابع ناشی از اقتصاد داخلی ترجیح دارد. بتایراین بی ریزی یک نظام مالیاتی متنظم و سیستماتیک که بستر مناسبی برای احراز برنامه‌های گوناگون ایجاد می‌کند که باستی در قالب برنامه‌های توسعه اقتصادی پیش بیتی شود [۳]. اعمال مالیات اغلب به تنظیم تولید و مصرف کالاها و خدمات کمک می‌کند؛ کمک به محافظت از صنعت کوچک و جلوگیری از تورم است. مالیات یک پرداخت اجباری است که توسط قوانین حمایت می‌شود و با توجه به نرخ پیش تعیین شده پرداخت می‌شود. [۵]

بیان مسئله

همزمان با تشکیل اولین جوامع بشری، مالیات نیز با به عرصه ظهور گذاشته است. یک اقتصاد اجتماعی برای انجام وظایف خود به ابزارهایی متوسل می‌شود که از آن تحت عنوان نهاد یاد می‌کنیم. یکی از این نهادها دولت است. در تفکر لیبرالی جامعه از نظر اصولی به عنوان کنش و واکنش بین افراد مستقل قابل درک است. در نظریه سیاسی لیبرالی دولت به عنوان قراردادی بین افراد تعریف می‌شود که منافع آنها در برخی زمینه‌ها با تصمیم گیری و اجرای جمعی افزایش می‌باشد [۳]. نهاد دولت برای اعمال حاکمیت جمعی نیازمند درآمد " است. که عمدۀ ترین آن، درآمدهای مالیاتی می‌باشد. درآمدهای دولتی اغلب به دو گروه درآمدهای مالیاتی و غیردولتی تقسیم می‌تود. [۳] مالیات بر درآمد شخصی از طریق نرخ های مالیات های حاشیه ای و متوسط، بازتولید درآمد، عرضه نیروی کار و فرار از مالیات تأثیر می‌گذارد. [۶] به عبارت دیگر یک مالیات مصرفی است که از ارزش افزوده محصول به فرایند تولید افزوده می‌شود. همانند سایر مالیات های غیرمستقیم، مالیاتی است که مصرف کننده نهایی کالاها و خدمات را هدف قرار می‌دهد. هدف از مالیات بر ارزش افزوده در نیجریه، افزایش درآمد دولت (فردال، ایالتی و محلی) از بخش غیر نفتی است، بتایراین به طور عمدۀ واستگی دولت به درآمد نفت را کاهش می‌دهد. [۷] مالیات بر کالا و خدمات یک مالیات بر ارزش افزوده (مالیات بر ارزش افزوده) است و موضوع مالیات غیرمستقیم گستردۀ ای برای تولید، فروش و مصرف کالا و نیز خدمات ملی است. [۸] این نوع مالیات؛ مالیات بر فروش دو نوع اصلی مالیات مصرف است. مالیات بر فروش تنها در یک مرحله از زنجیره تأمین جمع آوری می‌شود، یعنی در فروش نهایی به مصرف کننده. مالیات بر ارزش افزوده در مراحل بعدی تولید و توزیع جمع آوری می‌شود، هر بار محصول (با مواد) فروخته می‌شود. با این حال، بار مالیات بر ارزش افزوده بر کسب و کارها متمرکز نیست، زیرا تولیدکنندگان، واسطه ها و خرده فروشان مالیات بر ارزش افزوده را که از فروش آنها از مالیات بر ارزش افزوده آنها در خرید خود جمع آوری می‌کنند، کسر می‌کنند. [۹] مالیات بر ارزش افزوده یک مالیات بر ارزش افزوده بر اساس ارزش مصرف انرژی است. این هزینه در هر دو هزینه انرژی و مقدار مالیات مالیات غیر مستقیم اعمال می‌شود. در فرانسه دو نرخ مالیات بر ارزش افزوده بر روی انرژی اثر می‌گذارد. نرخ طبیعی مالیات بر ارزش افزوده بر هزینه مصرف انرژی اعمال می‌شود. نرخ کاهش مالیات بر ارزش افزوده بر هزینه اشتراک برای برق و گاز اعمال می‌شود. میزان نرمال در سال ۱۹۶۲۰۱۲ درصد بوده است و از

سال ۲۰۱۴ تا ۲۰ درصد رشد کرده است. نرخ کاهش ۵.۵ درصد است.^[۱۰] دولت فعلی در حال تلاش برای جایگزینی GST^۱ به عنوان مالیات بر ارزش افزوده (VAT)^۲ برای کاهش پیچیدگی مالیات‌های مختلف است.^[۱۱] مشکلات مربوط به سازمان تجارت جهانی نیز با این طرح وجود دارد. اول، این طرح به صراحت اعلام می‌کند که این یک مالیات بر ارزش افزوده نیست بلکه مالیات بر درآمد شرکت است (^[۱۲] این طرح شامل مالیات بر ارزش افزوده (مالیات بر ارزش افزوده)، مالیات بر فروش یا مالیات‌های دیگر به عنوان افزودنی به اصلاحات اساسی از سیستم مالیات بر درآمد فعلی^[۱۳]). دوم، حفظ معافیت برای سود سهام از شرکتهای تابعه خارجی کنترل شده (بر اساس مبنای مقصد) و اعمال مالیات بر برخی منافع و سود سهام، طرح است. در مقابل، مالیات بر ارزش افزوده صرفاً بر مبنای مقصد است و به هیچ منبع درآمد خارجی اعمال نمی‌شود، بنابراین سرزمین مورد نیاز نیست و جریان‌های مالی نادیده گرفته می‌شوند^[۱۴]. بررسیهای متعدد اتحام شده توسط پژوهشگران و کارتابان مختلف حوزه مالیات نشان می‌دهد که میان ظرفیت بالقوه مالیاتی و وصول‌های مالیاتی کشور، شکاف در خور توجهی وجود دارد. این امر حکایت از آن دارد که میتوان یا اتحاد تدبیری در جهت اصلاح نظام مالیاتی کشور، وصولی‌های مالیاتی را تا حد زیادی افزایش داد و انتکایی دولت به درآمدهای مالیاتی را بهبود بخشید. یکی از مهمترین و احولی ترین راههای افزایش درآمدهای مالیاتی، تلاش برای افزایش تسکین مالیاتی است^[۱۵].

پرداخت به موقع مالیات نقش بسیار مهمی در توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و استقلال جامعه داشته باشد پرداخت مالیات به موقع می‌تواند به طور مستقیم اندازه گیری شود، و به همین دلیل است که خود را به تحقیقات تجربی که در آن نتایج علی در مورد اثر مداخله به دنبال می‌شود. و بنابراین، در تلاش برای ترویج مالیات به موقع مالیات‌های بزهکار، ما آنها را با دستورالعمل‌های ساده و بتنی نوشتیم که در صدای فعال چگونه، کجا و چه زمانی پرداخت می‌شود، در نتیجه تست اینکه آیا تعویق می‌تواند ناشی از عدم سازگاری سازمانی را توضیح دهد یا اینکه آیا تسهیل قصدهای اجرایی یک ابزار مفید برای بهبود این رفتار است.^[۱۶] مالیات بر ارزش افزوده یک مالیات عمومی مصرفی است که بر اساس شرکت‌هایی که به نوبه خود تصویب آن را به مصرف کنندگان می‌دهد. قوانین مالی از طریق جمع آوری مالیات بر قیمت فروش شرکت‌ها و کسر مالیات ورودی برای خرید، روند را پشتیبانی می‌کنند.^[۱۷] از این رو، در میان مالیات غیر مستقیم، مالیات بر ارزش افزوده (مالیات بر ارزش افزوده) ضروری است. مالیات بر ارزش افزوده مالیات بر کالاهای و خدمات است و بروز آن بر مصرف نهایی است، هرچند که در مراحل متوالی، یعنی در هر معامله در فرآیند تولید و توزیع، اعمال می‌شود. با توجه به این واقعیت که در هر مرحله از این فرآیند، مالیات بر ورودی‌ها می‌تواند محاسبه شود، تنها ارزش افزوده که در آن مرحله مالیات می‌گیرد.^[۱۸] تمکین مالیاتی، این مفهوم در قالب دو مقوله اصلی تمکین اداری (رفتار طبق قوانین اداری در زمینه تشخیص و پرداخت به موقع؛ آنچه که در برخی تعاریف در قالب الزامات گزارشگری، تمکین رویه‌ای یا تمکین مقرراتی بیان می‌شود) و تمکین فنی (محاسبه مالیاتها بر اساس الزامات فنی قوانین مالیاتی یا پرداخت آن توسط مودیان مطابق با آنچه که در قوانین مالیاتی پیش‌بینی شده است؛ مورد بررسی قرار می‌گیرد. طبقه بندی دیگر در این راستا، تمکین اختیاری (داوطلبانه) در برابر تمکین اجرایی است. چنانچه تمکین مالیاتی به صورت داوطلبانه و از جانب مودیان اعمال شود، از لحاظ فرهنگسازی مالیاتی اهمیت می‌یابد. به عبارت دیگر، صورت ایده‌آل تمکین در خوداظهاری مالیاتی تجلی می‌یابد. اما، مفهوم تمکین مالیاتی در برگیرنده پذیرش اولیه مالیات‌های تشخیصی از سوی سازمان مالیاتی نیز می‌باشد. گفتنی است هر چه نرخ تمکین داوطلبانه در یک سیستم مالیاتی بالاتر باشد، امکان بهبود در وضعیت شاخصهای مالیاتی بیشتر خواهد شد. زیرا با افزایش نرخ تمکین، نسبت درآمدهای مالیاتی واقعی به درآمدهای پیش‌بینی شده بودجه افزایش یافته و با کاهش شکاف مالیاتی، تشکیلات مالیاتی به سمت عدالت پیش خواهد رفت^[۱۹] لذا هدف عده در این تحقیق بررسی تاثیر راهکارهای عملیاتی بر ارتقاء تمکین عالیاتی در نظام مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد.

¹ Goods and Services Tax

² Value Added Tax Added

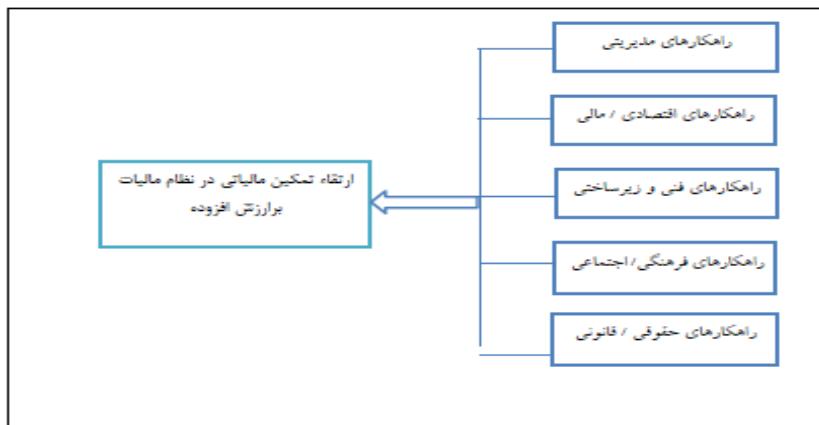
فرضیات پژوهش

فرضیه اصلی : راهکارهای عملیاتی در ارتقاء تمکین مالیات بر ارزشی افزوده تاثیر گذار است.

فرضیه های فرعی:

۱. راهکارهای مدیریتی در ارتقاء تمکین مالیات بر ارزشی افزوده تاثیر گذار است.
۲. راهکارهای اقتصادی در ارتقاء تمکین مالیات بر ارزشی افزوده تاثیر گذار است.
۳. راهکارهای فنی (زیرساختی) در ارتقاء تمکین مالیات بر ارزشی افزوده تاثیر گذار است.
۴. راهکارهای فرهنگی (اجتماعی) در ارتقاء تمکین مالیات بر ارزشی افزوده تاثیر گذار است
۵. راهکارهای حقوقی (قانونی) در ارتقاء تمکین مالیات بر ارزشی افزوده تاثیر گذار است

بر اساس فرضیات تحقیق میتوان مدل این پژوهش را اینگونه طراحی کرد که این مدل برگرفته از تحقیقات میدانی و مطالعات کتابخانه ای بر گرفته تایید و مورد تایید نظر نخبگان نیز میباشد.

مبانی نظری پژوهش

مالیات بر ارزش افزوده یک مالیات مصرفی است که از ارزش افزوده محصول به فرایند تولید افزوده می شود. همانند سایر مالیات های غیرمستقیم، مالیاتی است که مصرف کننده نهایی کالاهای و خدمات را هدف قرار می دهد. هدف از مالیات بر ارزش افزوده در نیجریه، افزایش درآمد دولت (فردرال، ایالتی و محلی) از بخش غیر نفتی است، بنابراین به طور عمده واستگی دولت به درآمد نفت را کاهش می دهد.^[۷] مالیات بر کالا و خدمات یک مالیات بر ارزش افزوده (مالیات بر ارزش افزوده) است و موضوع مالیات غیرمستقیم گسترده ای برای تولید، فروش و مصرف کالا و نیز خدمات ملی است.^[۸] مالیات بر ارزش افزوده (مالیات بر ارزش افزوده) و مالیات بر فروش دو نوع اصلی مالیات مصرف است. مالیات بر فروش تنها در یک مرحله از زنجیره تامین جمع آوری می شود، یعنی در فروش نهایی به مصرف کننده. مالیات بر ارزش افزوده در مراحل بعدی تولید و توزیع جمع آوری می شود، هر بار محصول (یا مواد) فروخته می شود. با این حال، بار مالیات بر ارزش افزوده بر کسب و کارها متمرکز نیست، زیرا تولیدکنندگان، واسطه ها و خرده فروشان مالیات بر ارزش افزوده را که از فروش آنها از مالیات بر ارزش افزوده آنها در خرید خود جمع آوری می کنند، کسر می کنند.^[۹] همانطور که در مورد مالیات بر ارزش افزوده، در چنین سیستم مالیاتی بستگی به جایی که مصرف کنندگان ساکن هستند و نه جایی که ارزش ایجاد شده است. در حالی که برخی از آن ممکن است توسط بعضی افراد «غیرمنصفانه» احساس شود، فرصت های قابل توجهی برای برنامه ریزی و اجتناب از مالیات شرکت ها کمتر می شود.^[۱۰] نرخ مالیات بر ارزش افزوده و مالیات بر خدمات که در فاز تولید پرداخت می شود، در هنگام پرداخت مالیات بر فروش یا مالیات بر ارزش افزوده به فروشنده گان نمی رسد و برعکس.^[۱۱] مالیات بر ارزش افزوده بر هزینه های مواد و مالیات بر خدمات هزینه های کاری اعمال می شود. این باعث می شود تا خریداران واقعی املاک و مقامات مالیاتی با اجازه دادن به عوامل املاک و مستغلات اطلاعات اطلاعات واقعی در مورد هزینه های مواد و نیروی مخفی را پنهان کنند.^[۱۲] در نتیجه، پس از معرفی مالیات بر ارزش افزوده، اکثر کشورها سیاست مداخله ای را اتخاذ کرده اند که نه تنها اصلاح قیمت را محدود می کند، بلکه مانع از افزایش قیمت در برابر مالیات بر ارزش افزوده می شود. این سیاست عبارت است از (a) توقف یا کنترل قیمت (به عنوان مثال بلژیک، هلند و کره); (b) نظارت بر قیمت مانند آلمان و ایرلند؛ (c) حاشیه سود مانند هلند و ایرلند؛ (d) کاهش مالیات های دیگر و یارانه ها در مواد اولیه ضروری (دانمارک).^[۱۳] علاوه بر نرخهای مالیاتی کمی بالاتر، شکل مالیات در ایالات متحده با نظام مالیات بر ارزش

افزوده در سایر نقاط سازگار نیست. این، همراه با چندین عامل دیگر، انگیزه ای برای شرکت های آمریکایی برای سرمایه گذاری در سرمایه و زیرساخت های خارج از کشور ایجاد کرد و سپس سود خود را در خارج از شرکت های وابسته به آن حفظ کرد. به عبارت دیگر، سیستم مالیاتی ما، شرکت های موفق ترین ایالات متحده را برای سرمایه گذاری و حفظ پول خود در خارج از کشور تشویق کرد. این تحریف است که تعديل نرخ شرکت به دنبال آن است^[۲۱] به طور کلی کشورهای مختلف جهان برای بهبود کارایی و اثربخشی سازمان متولی امر مالیات بر ارزش افزوده از سه راهبرد کلی زیر پیروی میکنند: ۱. ادغام اداره های مختلف مالیاتی ۲. ایجاد یک واحد مستقل ۳. اجرای تدریجی.

اساس کار در راهبرد ادغام این است که ساختار سازمانی مالیاتی کشور بر اساسی وظایف عملکرد هایی تقسیم بندی شود، نه بر اساسی نوع مالیات (مستقیم و غیرمستقیم). این ادغام سازی انواع مالیاتها در کشور در دو بعد کلی و جزئی قابل اجرا است. در بعد کلی تمامی مالیات های موجود در کشور همانند مالیات بر درآمد، مالیات بر مصرف و فروش، مالیات بر ارزش افزوده، مالیات بر واردات و ... به وسیله‌ی یک سازمان و اداره‌ی مالیاتی اخذ می شود و سازمان مالیاتی به واحدهای مختلف (بر اساسی نوع وظیفه و عملکرد) تقسیم می شود. به عنوان نمونه، واحدهای شناسایی مودیان، نیت نام موادیار، حسابداری و حسابرسی، کنترل و نظارت مودیان، بایگانی اطلاعات مودیان، ارایه‌ی خدمات به مودیالی و از زیر بحشی های محلی این سازمان مالیاتی است. در این حالت مودی مالیاتی که بر اساسی مینامهای مختلف مالیاتی همچور درآمد. ارت و - باید مالیات های مختلفی را به نظام مالیاتی پرداخت کنند، تمامی امور مربوط به این مالیاتها را در یک اخтельرانمه می مالیاتی به سازمان احد ملیات در کشور اعطا می کند. این ادغام کلی در کشورهای پیشرفته و توسعه یافته که سیستم مالیاتی از کارایی بالاتر برخوردار است، رخداده است^[۲۲]

مالیات بر ارزش افزوده، مالیات غیر مستقیم توسط مصرف کنندگان است. برای افرادی که مالیات بر درآمد شخصی را پرداخت نمی کنند، ممکن است که آنها هنگام پرداختن به مالیات کلمه در این سوال، درباره مالیات بر ارزش افزوده فکر کنند. ^[۲۳] در حال حاضر سهام به طور خاص از تعریف کالا تحت قانون مالیات بر ارزش افزوده (به عنوان "مالیات بر ارزش افزوده") قوانین همه کشورها است. در طرف مقابل، اوراق بهادر تحت تعریف کالا تحت قانون گنجانده شده است ^[۲۴] تامین کنندگان کالا و خدمات دیجیتال در کشور خریدار مالیات بر ارزش افزوده را طبق مقررات ملی تعیین می کنند. روسیه همچنین "مالیات بر گوگل" را در قالب مالیات بر ارزش افزوده کالاهای دیجیتالی و خدماتی که توسط شرکت های فناوری اطلاعات خارجی به فروش می رسد معرفی کرد.^[۱۷]

همانطور که در مورد مالیات بر ارزش افزوده، در چنین سیستم مالیاتی بستگی به جایی که مصرف کنندگان ساکن هستند و نه جایی که ارزش ایجاد شده است. در حالی که برخی از آن ممکن است توسط بعضی افراد «غیر منصفانه» احساس شود، فرسته های قابل توجهی برای برنامه ریزی و اجتناب از مالیات شرکت ها کمتر می شود. ^[۲۵] مالیات بر ارزش افزوده از طریق وضع مالیات بر ارزشی تولید کالا (ستاده ها) در هر مرحله از تولید و اعطای اعتبار مالیاتی به ارزش مواد اولیه یا کالاهای نیمه ساخته (داده ها)، از وضع هرگونه کلیات مضاعف اجتناب می ورزد. به عبارت دیگر این مالیات اثر آبشاری مالیات بر ارزش افزوده را حذف می کند^[۱] از ویژگیهای دیگر مالیات بر ارزشی فروده شفافا سازی مبادلات و فعالیتهای اقتصادی است که خود باعث ایجاد سهولت در اعمال سایر مالیاتها می شوند. در این روشه براحت کنندگان مالیات در هر مرحله ای زنجیره تولید و توزیع بر پرداخت مالیات در مراحل قبلی نظارت می نمایند اگر بنگاهی مالیات را کمتر از حد واقعی آن اعلام نمایند و یا مالیات خود را نپردازد، این مالیات در زنجیره تولید و توزیع یه خریدار بعدی منتقل می شود به همین دلیل خریداران تمایلی به خرید کالاهایی که مالیات آن پرداخت نشده از خود نشان نمی دهند. لذا اجرای این روشه از فرار مالیاتی جلوگیری می کند و چنانچه فراری هم صورت گیرد به راحتی در زنجیره تولید و توزیع قابل شناسائی است ^[۲۶]. لذا عوامل تمکین مالیاتی را میتوان بدین شرح شمرد عوامل مدیریتی مانند: مدیریت راهبردی، نظام شایستگی، عزم و اراده از سوی مدیران و ... عوامل اقتصاد یا مالی عواملی مانند سرمایه گذاری های لازم، اعطای بودجه لازم و ... عوامل زیر ساختهای فنی ارتباطی عواملی مانند: امکانات و تجهیزات، استفاده از فناوریهای نوین اطلاعاتی و ... عوامل حقوقی با قانونی عواملی مانند قوانین دست و پاگیر حقوقی، تشریفات زاید . عوامل فرهنگی / اجتماعی مانند: حمایت از تحقیقات و پژوهشی، برنامه جامع آموزشی به افراد و ..

تمکین مالیاتی در مباحث جدید مالیه عمومی بجای ادبیات فrar مالیاتی مطرح شده است. ادبیات تمکین مالیاتی شامل ارتقاء فرهنگ مالیاتی، راههای مقابله با پدیده فrar مالیاتی اعم از عدم تمکین قانونی یا عدم تمکین غیرقانونی، کاهش هزینه های تمکین، ساده سازی نظام مالیاتی در جهت افزایش سطح تمکین، رابطه سطح تمکین مالیاتی یا دیگر متغیرهای اقتصاد خرد و کلان است. اکثر تحقیقات در این خصوص در کشورهای در حالی توسعه صورت پذیرفته است. در میان آثار پژوهشی متعددی که به ادبیات تمکین مالیاتی پرداخته اند میتوان از تحقیقی گری بکر یاد کرد که برای نحسین بار به این موضوع پرداخته است. وی پارادایم نظری در ارتقاء سطح تمکین مالیاتی را در مقابل چارچوب فکری مباحث فrar مالیاتی قرار داده است ^[۲۷] از تمکین

مالیاتی تعاریف مختلفی ارائه شده است همانند: تمکین مالیاتی عبارت است از قبول و ترتیب پرداختداوطلبانه مالیات تشخیصی داده شده در تشکیلات مالیاتی. در متون مالیاتی ایران، تمکین به مفهوم پایبندی مؤدیان به تکالیف مالیاتی و رعایت قوانین مالیاتی از سوی آنها شناخته شده است [۲۸] و "پایبندی داوطلبانه به متن و روح قانون مالیاتی" [۲۹]. بر طبق نظر براون و مازور [۳۰] تمکین مالیاتی یک مفهوم توریک و چند جانبه است که می‌تواند در سه بخش تمکین در پرداخت . تمکین در پرونده و تمکین در گزارشده برسی شود. سازمان همکاری اقتصادی و توسعه در تعریف مفهوم تمکین، آن را به دو بخش تقسیم می‌کند: تمکین اجرایی و تمکین تکنیکی و فتی تمکین اجرایی به قوانین اجرایی کشور مورد نظر و تمکین فتی به تمکین در گزارشده، تمکین در فرآیندهای مورد نظر قانون و تمکین از مقررات تکنیکی لازم در محاسبات مالیات یا پرداخت آن بازمی‌گردد [۳۱]

معمولًاً آنچه در تعریف تمکین مالیاتی گفته می‌شود عبارت است از "رعایت قانون مالیاتی از سوی مؤدی" و میزان عدم تمکین را با «شکاف مالیاتی» اندازه گیری می‌کنند. شکاف مالیاتی عبارت است از "مالیات عملاً وصول شده منهای مالیاتی که در صورت تمکین کامل قابل تحصیلی بود" این تعریف بیان سطحی و ساده‌ای از مساله را ارائه می‌دهد. اداره موفق امور مالیاتی مستلزم آن است که موذیان به رعایت عبارات خشک قوانین اکتفا نکنند. بلکه روح قانون را نیز مورد توجه قرار دهند [۲۸]

عالی تمکین مالیاتی به دو صورت ممکن است: فرار مالیاتی و اجتناب مالیاتی پذیرش فرار مالیاتی تعریف منفی از روح مالیاتی است که به این معنی است که تحمل فرار از پرداخت مالیات، و اضطرابین بیان آگاهی مالیات ناکافی است که منجر به ضعف روحیه مالیاتی می‌شود. به همین دلیل بررسی رفتار فردی در رابطه با فرار از پرداخت مالیات، مستقیم ترین راه برای سنجش روحیه مالیات است [۳۲] فرار مالیاتی عبارت است از عدم پرداخت غیرقانونی تمام یا قسمتی از مالیات اطلاق می‌گردد. این اقدام میتواند در قالب تنظیم حسابهای مالی، ارائه اطلاعات مالی نادرست و یا ارائه نکردن اطلاعات حوت گیرد. علاوه برای، فرار مالیاتی به گستره اقتصاد غیررسمی مانند معاملات خانگی و فعالیتهای غیر قانونی نظیر فعالیتهای جنایی و بزهکاری مربوط می‌شود که از این فعالیتها به دلیل فقدان اطلاعات لازم، مالیاتی اخذ نمی‌گردد. اجتناب مالیانی" بنا به دلایلی مانند وجود امتیاز ویژه در رفتار مالیاتی با فعالیتهای خاصی در مقابل اصول کلی و ضع مالیات و کاستیهایی در قوانین و مقررات مالیاتی ممکن است برای مؤدیان فرصت استفاده از راهکارهای قانونی جهت کاهش یا عدم انجام تعهد مالیاتی آنان فراهم آید. در این صورت مؤدی می‌تواند از طریق راه های قانونی اقدام به اجتناب از مالیات نماید. از آنجا که اجتناب از مالیات فعالیتی قانونی است لذا بیشتر از فرار مالیاتی در معرض دید است [۳۳].

پیشینه پژوهشی

سلطانی و پورغفار دستجردی [۳۴] در مقاله "فرایند جهانی شدن و تأثیر آن بر درآمدهای مالیاتی در ایران" تلاش کرده یا استفاده از یک مدل لگاریتی، درآمدهای مالیاتی و تأثیر شاخص جهانی شدن بهمراه برخی متغیرهای کلان اقتصادی را با استفاده از مدل خود توضیح برداری با وقفه های گسترده برای بازه زمانی (۱۳۸۵-۱۳۵۳) مورد بررسی قرار داده و ضرایب بلندمدت و همچنین همجمعی بین متغیرها را با کمک الگوی تصحیح خطای ارزیابی کرده که نتایج بدست آمده بیانگر وجود یک رابطه مثبت می یا شد. با توجه به حساسیت موضوع و نقش عظیم درآمدهای مالیاتی در اقتصاد ایران تأثیر این متغیر را با میزان خروج سرمایه بطور جداگانه از طریق مدل های ARDL و ECM تخمین و مورد تجزیه و تحلیل بیشتر قرار داده نتایج حاصل در این بخش نیز نشان دهنده وجود یک رابطه مثبت بین درآمدهای مالیاتی و خروج سرمایه میباشد.

موسوی جهرمی [۳۵] در مقاله "فوار مالیاتی در نظام مالیات بر ارزش افزوده: یک مدل نظری" براساس مدل ارائه شده چنین استنباط کرده که با افزایش پرداختهای هزینهای مشمول مالیات بر ارزشی افزوده، فوار مالیاتی افزایش میباید و به عبارتی تمکین مالیاتی کاهش خواهد یافت. همچنین، افزایش در احتمال رسیدگی و کشف فوار مالیاتی و افزایش نرخ جریمه، برای مواردی که پرونده مالیاتی رسیدگی نمی شود، افزایش تمکین مالیاتی و در نتیجه کاهش فوار مالیاتی موجب، خواهد شد.

وو و تنگ (۲۰۰۵)^۳ [۳۱] در پژوهشی خود به تخمین شاخصی تمکین مالیاتی در ۵۸ کشور جهان پرداخته اند. ایشان در نتایج این مطالعه بیان می دارند که طی دوره (۲۰۰۰-۱۹۹۶)، عوامل غیراقتصادی در کشورهای مذکور بر سطح تمکین مالیاتی بسیار مؤثر بوده اند. از طرف دیگر سطح تمکین مالیاتی، بر شاخص بار مالیاتی و نرخهای نهایی مالیات تأثیرگذار بوده است. مک کرجن (۲۰۰۳)^۴ [۳۶] در مطالعه ای که در استرالیا انجام داده است نشان میدهد که پیجیدگی قوانین مالیاتی میزان عدم تمکین ناخواسته را افزایش می دهد. به عبارت دیگر نتایج این مطالعه نشان میدهد که در استرالیا به دلیلی پیجیده بودن قوانین مالیاتی سازمان مالیاتی نتوانسته است از قرصت موجود در این کشور از نظر فرهنگ مالیاتی که در بالاترین سطح خود میباشد به خوبی استفاده کند.

یافته‌های پژوهش

برای تحلیل داده های پژوهش از نرم افزار SPSS 22 استفاده شده است. برای آزمون فرضیه های پژوهش از آزمون رگرسیون چندگانه استفاده شده است. رگرسیون چندگانه به بررسی متغیر وابسته ای می پردازد که به صورت خطی، با چند متغیر کنترل شده ارتباط دارد. تحلیل رگرسیونی فن و تکنیکی آماری برای بررسی و مدل سازی ارتباط بین متغیر وابسته و متغیر مستقل بوده و هدف آن پیش‌بینی متغیر وابسته از روی متغیر و یا متغیرهای مستقل می‌باشد. زمانی که دنبال این مسئله باشیم که کدام یک از متغیرهای مستقل برای پیش‌بینی متغیر وابسته سودمندتر و قوی تر است از طریق تحلیل رگرسیون چندگانه (Multiple Regression) محاسبه می شود. همچنین اگر به دنبال اثرات کلیه متغیرهای مستقل بر وابسته باشیم و تمامی آنها را همزمان وارد تحلیل کنیم از رگرسیون به شیوه Enter استفاده می کنیم. در این آزمون از روش رگرسیون چندگانه به شیوه Enter استفاده می شود. در ادامه فرضیات پژوهش مورد آزمون قرار گرفته و مورد تجزیه و تحلیل و بررسی قرار می گیرند. همچنین برای تأیید درستی استفاده از رگرسیون چندگانه (از شرایط صحت آزمون رگرسیون نرمال بودن داده ها است)، نمودار توزیع استاندارد شده داده های متغیرهای مربوط به هر آزمون نیز آورده شده است.

داده ها نشان می دهد که ۲۵ نفر از افراد در گروه سنی ۳۰-۲۰ سال، ۳۹ نفر در گروه سنی ۴۰-۳۱ و ۲۷ نفر در گروه سنی ۴۱-۵۰ نفر نیز در گروه سنی ۵۰ سال به بالا قرا دارند. که گروه سنی ۳۰-۲۰ سال بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده است. در بین افراد مورد مطالعه ۷۶ نفر متأهل و ۲۴ نفر مجرد هستند. و بیشترین فراوانی مربوط به سابقه کار ۱۰-۶ سال با فراوانی ۳۹ نفر و کمترین فراوانی نیز مربوط به افراد بدون سابقه کار با فراوانی ۷ نفر می باشد. در جدول زیر به بررسی پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ اختصاص دارد. همانطور که مشاهده می شود، در همه مؤلفه ها میزان ضریب آلفای کرونباخ بیشتر از ۰.۷۰ است و بنابراین پرسشنامه از پایایی بسیار خوبی برخوردار است.

³ Wu, Teng

⁴ McCracken

عنوان مولفه	تعداد هر مولفه	آنالیز کرونباخ	سوالات مربوط
عوامل مدیریتی	0/052	0/975	1-12
عوامل اقتصادی	0/282	0/862	13-18
عوامل زیر ساختی	0/238	0/908	19-29
عوامل فرهنگی	0/208	0/968	30-40
عوامل حقوقی	0/131	.914	41-51

بررسی فرضیه‌ها:

۱. بررسی تاثیر راهکارهای مدیریتی در ارتقاء تمکین مالیات بر ارزش افزوده

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
	.393 ^a	.154	.146	.34668
a. Predictors: (Constant), راهکارهای مدیریتی				

جدول بالا به خلاصه مدل آزمون رگرسیون فرضیه اول اختصاص دارد. مطابق این جدول میزان پیرسون (R) برابر با ۰.۳۹۳ است بنابراین بین متغیرها همبستگی کمی وجود دارد. همچنین میزان ضریب تعیین تعدیل شده ۰.۱۴۶ شده است یعنی ۱۴.۶ درصد از تغییرات کلی متغیر وابسته (تمکین مالیات...) را می‌توان توسط متغیر مستقل (راهکارهای مدیریتی) تبیین و تعیین کرد.

Coefficients*					
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients Beta	t Sig.
		B	Std. Error		
1	(Constant)	2.771	.236		11.718 .000
	راهکارهای مدیریتی	.246	.058	.393	4.229 .000
a. Dependent Variable: تمکین مالیات					

جدول بالا ضرایب آزمون رگرسیون فرضیه اول را نشان می‌دهد. مطابق این جدول از آنجا که میزان معناداری ۰.۰۰۰ و کمتر از ۰.۰۰۵ بوده و میزان بتا نیز ۰.۳۹۳ است بنابراین راهکارهای مدیریتی با توان تأثیرگذاری ۳۹.۳ درصد بر تمکین از مالیات بر ارزش افزوده در سازمان امور مالیاتی استان ایلام تأثیر می‌گذارد.

۲. بررسی تاثیر راهکارهای اقتصادی/مالی در ارتقاء تمکین مالیات بر ارزش افزوده

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.225 ^a	.050	.041	.36735
a. Predictors: (Constant), اقتصادی				

جدول بالا به خلاصه مدل آزمون رگرسیون فرضیه دوم اختصاص دارد. مطابق این جدول میزان پیرسون (R) برابر با ۰.۲۲۵ است بنابراین بین متغیرها همبستگی پایینی وجود دارد. همچنین میزان ضریب تعیین تعدیل شده ۰.۰۴۱ شده است یعنی ۴.۱ درصد از تغییرات کلی متغیر وابسته (تمکین مالیات...) را می‌توان توسط متغیر مستقل (راهکارهای اقتصادی یا مالی) تبیین و تعیین کرد.

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3.237	.232		13.952	.000
	اقتصادی	.134	.059	.225	2.282	.025

a. Dependent Variable: تمکین مالیات

جدول بالا ضرایب رگرسون آزمون فرضیه دوم را نشان می‌دهد و مطابق این جدول چون میزان معناداری ۰.۰۲۵ و کمتر از ۰.۰۵ بوده و میزان بتا نیز ۰.۲۲۵ است بنابراین راهکارهای اقتصادی یا مالی با توان تأثیرگذاری ۲۲.۵ درصد بر تمکین از مالیات بر ارزش افزوده.

۳. بررسی تأثیر راهکارهای فنی و زیرساختی در ارتقاء تمکین مالیات بر ارزش افزوده

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.816 ^a	.666	.662	.21792

a. Predictors: (Constant), فنی

جدول بالا خلاصه مدل آزمون رگرسیون فرضیه سوم پژوهش را نشان می‌دهد. مطابق این جدول میزان پیرسون (R) برابر با ۰.۸۱۶ است بنابراین بین متغیرها همبستگی بالای وجود دارد. همچنین میزان ضریب تعیین تعديل شده ۰.۶۶۲ شده است - یعنی ۶۶.۲ درصد از تغییرات کلی متغیر وابسته (تمکین مالیات ...) را می‌توان توسط متغیر مستقل (راهکارهای فنی - زیرساختی) تبیین و تعیین کرد.

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1.474	.165		8.929	.000
	فنی	.634	.045	.816	13.975	.000

جدول بالا ضرایب رگرسون آزمون فرضیه سوم را نشان می‌دهد و مطابق این جدول چون میزان معناداری ۰.۰۰۰ و کمتر از ۰.۰۵ بوده و میزان بتا نیز ۰.۸۱۶ است بنابراین راهکارهای فنی - زیرساختی با توان تأثیرگذاری بسیار زیاد ۸۱.۶ درصد بر تمکین از مالیات بر ارزش افزوده در سازمان امور مالیاتی استان ایلام تأثیر گذار است.

۴. بررسی تأثیر راهکارهای فرهنگی(اجتماعی) در ارتقاء تمکین مالیات بر ارزش افزوده

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.889 ^a	.790	.787	.17295

a. Predictors: (Constant), فرهنگی

جدول بالا خلاصه مدل آزمون رگرسیون فرضیه چهارم پژوهش را نشان می‌دهد. مطابق این جدول میزان پیرسون (R) برابر با ۰.۸۸۹ است بنابراین بین متغیرها همبستگی بسیار بالای وجود دارد. همچنین میزان ضریب تعیین تعديل شده ۰.۷۸۷ است - یعنی ۷۸.۷ درصد از تغییرات کلی متغیر وابسته (تمکین مالیات ...) را می‌توان توسط متغیر مستقل (راهکارهای فرهنگی - اجتماعی) تبیین و تعیین کرد.

Model		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1.548	.117		13.262	.000
	فرهنگی	.576	.030	.889	19.173	.000

a. Dependent Variable: تمکین مالیات

جدول بالا ضرایب رگرسون آزمون فرضیه چهارم را نشان می‌دهد و مطابق این جدول چون میزان معناداری ۰.۰۰۰ و کمتر از ۰.۰۵ بوده و میزان بتا نیز ۰.۸۸۹ است بنابراین راهکارهای فرهنگی - اجتماعی با توان تأثیرگذاری بسیار بالای ۸۸.۹ درصدی بر تمکین از مالیات بر ارزش افزوده در سازمان امور مالیاتی استان ایلام تأثیر گذار است.

۵. بررسی تاثیر حقوقی-قانونی در ارتقاء تمکین مالیات بر ارزش افزوده

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.841 ^a	.707	.704	.20396

a. Predictors: (Constant), حقوقی

جدول بالا به خلاصه مدل آزمون رگرسیون فرضیه پنجم اختصاص دارد. میزان پیرسون (R) در این جدول برابر با ۰.۸۴۱ است بنابراین بین متغیرها همبستگی بالای وجود دارد. همچنین میزان ضریب تعیین تغییل شده ۰.۷۰۴ شده است یعنی ۷۸.۷ درصد از تغییرات کلی متغیر وابسته (تمکین مالیات ...) را می‌توان توسط متغیر مستقل (راهکارهای حقوقی-قانونی) تبیین و تعیین کرد.

Model		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1.910	.122		15.660	.000
	حقوقی	.534	.035	.841	15.388	.000

a. Dependent Variable: تمکین مالیات

جدول بالا نیز ضرایب رگرسون آزمون فرضیه پنجم را نشان می‌دهد و مطابق این جدول چون میزان معناداری ۰.۰۰۰ و کمتر از ۰.۰۵ بوده و میزان بتا نیز ۰.۸۴۱ است بنابراین راهکارهای حقوقی-قانونی با توان تأثیرگذاری بالای ۸۴.۱ درصدی بر تمکین از مالیات بر ارزش افزوده در سازمان امور مالیاتی استان ایلام تأثیر گذار است.

رتبه در تحقیق	ضریب تأثیر	مولفه ها
1	0/889	عامل اجتماعی
2	0/841	عامل حقوقی
3	0/816	عامل فنی
4	0/393	عامل مدیریتی
5	0/225	عامل اقتصادی

جدول بالا رتبه بندی مؤلفه‌های مختلف را براساس ضریب و میزان تأثیرگذاری آنها در تمکین مالیات بر ارزش افزوده در سازمان امور مالیاتی استان ایلام را رائه کرده است. مطابق این جدول عوامل اجتماعی با ضریب تأثیرگذاری ۸۸.۹ درصدی بیشترین تأثیر

و رتبه یک و عامل اقتصادی با ضریب تأثیرگذاری ۲۲.۵ درصدی کمترین میزان تأثیرگذاری و زتبه پنج را به خود اختصاص داده است.

نتیجه گیری

در این پژوهش که با هدف بررسی تأثیر راهکارهای عملیاتی بر ارتقاء تمکین مالیاتی (در نظام مالیات بر ارزش افزوده) در اداره امور مالیاتی ایلام انجام گرفته است، محقق بعد از تجزیه و تحلیل اطلاعات حاصل از پرسشنامه‌ها به نتایجی دست یافت که در ادامه شرح آن می‌آید. با توجه به نتایج تحلیل فرضیه‌های پژوهش می‌توان گفت: فرضیه اصلی پژوهش مورد تأیید قرار گرفته و میتوان گفت که راهکارهای عملیاتی بر ارتقاء تمکین مالیاتی تاثیر گذار است. لذا راهکارهای مدیریتی، راهکارهای اقتصادی/مالی، راهکارهای فنی و زیرساختی، راهکارهای فرهنگی و اجتماعی، راهکارهای حقوقی و قانونی بر ارتقاء تمکین مالیاتی در استان ایلام تاثیر گذار است. به عبارت دیگر بیشترین تأثیرگذاری را عامل اجتماعی و فرهنگی و کمترین تأثیر گذاری عامل اقتصادی را بر ارتقاء تمکین مالیاتی دارند. بنابراین راهکارهای عملیاتی که بر ارتقای تمکین مالیاتی مؤدیان تاثیر گذار توجه به آن و همچنین نحوه پرداختن به آن در اداره امور مالیاتی اموزی امری بایسته و شایسته است. بر این اساس، می‌توان دریافت که سازمان با برنامه ریزی صحیح و طراحی مناسب فرآیند عملیاتی اخذ مالیات علاوه بر استفاده از پیامدهای اولیه آن می‌توانند به تمکین مؤدیان به پرداخت مالیات تأثیر گذاشته و آن را تا حدودی افزایش دهند. این نتایج با یافته‌های سلطانی و پورغفار دستجردی (۱۳۹۱) و موسوی جهرمی (۱۳۸۸) انباط باز دارد. وجود مؤقتی آمیز راهکارهای فرهنگی اجتماعی در این مجموعه که با فرهنگ سازی و افزایش بینش و آگاهی مردم در این زمینه وجود خدمات به موقع از سازمان امور مالیاتی به مردم و اجرای قوانین عادلانه و یکسان بودن این قوانین برای همه مردم و در نتیجه شفاف بودن آن برای جامعه همراه بوده است. قانون مالیات بر ارزش افزوده حتماً مثبت است و نخستین تأثیر آن جلوگیری از فاچاق کالا در جامعه است. چرا که مطابق قانون هر کالایی باید در دفاتر رسمی ثبت شود و دیگر تأثیر آن این است که اجرای این موجب مشخص شدن درآمد و در نتیجه جلوگیری از فرار مالیاتی می‌شود. اجرای این قانون به صورت تمکین مالیاتی، نیازمند فرهنگ سازی، شناسنامه دار شدن تمام معاملات با صدور فاکتور و نوع مقدار، زیرساخت‌های نظام مالیاتی، جلوگیری از ضرر به تولیدکنندگان و صنعت کشور، که اطلاع رسانی باید از قبل صورت گیرد. باید اعتماد طرفین در اجرای این قانون حاصل شود تا آثار مثبت آن مشخص شود. لذا اجرای قانون نظام مالیاتی در ایران با چالش‌های روبه رو است از یک سو به اقتصاد نفتی گریزی و از روی آوردن به کسب درآمد از حل مالیاتها نیست و از طریق طرف دیگر با توجه به اجرای موقتی آمیز این قانون در عرصه فرهنگی و اجتماعی در چند سال اولیه، ولی هنوز نتوانستیم یک نظام مالیاتی مطلوب را مستقر نماییم. وجود مشکلاتی که عمدۀ درآمدهای مالیاتی کشور مالیات بر تجارت و کمتر مالیات بر مصرف بیشترین فشار را مالیات‌های مستقیم بر شرکتها و بخش‌های تولیدی اقتصاد وارد می‌گردد، معافیت های وسیع و متنوع، کمبود نظام جامع اطلاعاتی مالیاتی و عوامل نظرات شخصی در فرایند وصول مالیات دیگر مشکلات در این زمینه است. و با توجه به اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده در اکثر کشورهای جهان، اما در جامعه ما اینکه در فرایند تولید و عرضه همگی مصرف کننده تلقی شوند و ملزم به پرداخت مالیات بر ارزش افزوده گرددند جای تأمل دارد. با توجه به تأثیر مالیات بر ارزش افزوده بر مخارج و بودجه دولت و راهکارهای ارتقاء تمکین داوطلبانه مؤدیان مالیاتی که به منابع و امکانات و عوامل نیروی انسانی و راهکارهای فوق بستگی دارد. اداره موفق امور مالیاتی در جامعه در چند سال گذشته عملکرد مؤقت داشته است برای تداوم این مؤقتی باید اجرای قوانین و اصل قانون، تمکین مالیاتی داوطلبانه (عوامل فرهنگی، اجتماعی)، ارزیابی‌های دوره‌ای و منظم و کیفیت خدمات ارائه شده از سوی سازمان امور مالیاتی و نوبرخورد ماموران مالیاتی این سازمان به مؤدیان ارائه گردد. و عوامل ضدفرهنگی را در این مجموعه شناسایی و محدود نمایید. لذا با توجه به وظایف دولت در امور مالیات مؤلف، آگاهی‌های لازم را جهت اطلاع جامعه بدهد و مردم را ناظر بر امور و مجلس راس همه کارها بداند. بنابراین باید راههای فرار مالیاتی شناسایی گردد و از آن جلوگیری شود.

منابع و مراجع

- [۱] رنگریز، ح. ۲۰۰۹. مالیه عمومی و تنظیم خط مشی مالی دولت، تهران، شرکت چاپ و نشر بازرگانی.
- [۲] Yogo, U. T., & Ngo Njib, M. M. (2018). Political competition and tax revenues in developing countries. *Journal of International Development*, 30(2), 302-322.
- [۳] شان، پ هادگوبور هیپ ۱۰۰، مالیه عمومی، مترجم، مهدی تقی، تهران، نشر قومس.
- [۴] Cobham, A., & Janský, P. (2017). Global distribution of revenue loss from tax avoidance-Re-estimation and country results.
- [۵] Charles, U. J., Ekwe, M. C., & Azubike, J. U. (2018). Federally Collected Tax Revenue and Economic Growth of Nigeria: A Time Series Analysis.
- [۶] Di Nicola, F., Boschi, M., & Mongelli, G. (2017). *Effective marginal and average tax rates in the 2017 Italian tax-benefit system for individuals and household* (No. 62).
- [۷] Ayedun, C. A., Durodola, D. O., Oloyede, S. A., & Oni, A. S. (2018). The Value Added Tax (VAT) Administration in Nigeria and the Practice of Estate Surveying and Valuation. *Covenant Journal of Business and Social Sciences*.
- [۸] Arya, K. K., & Tiwari, V. (2018). Challenges of Goods and Services Tax (GST) in Indian Prospective. *GST Simplified Tax System: Challenges and Remedies*, 1(1), 42-44.
- [۹] Timmermans, B., & Achten, W. M. (2018). From value-added tax to a damage and value-added tax partially based on life cycle assessment: principles and feasibility. *The International Journal of Life Cycle Assessment*, 1-31.
- [۱۰] Berry, A. (2018). Compensating households from carbon tax regressivity and fuel poverty: a microsimulation study.
- [۱۱] Dixit, R. (2018). Goods and Service Tax (GST) As A New Path In Tax Reforms In Indian Economy. *GST Simplified Tax System: Challenges and Remedies*, 1(1), 49-50.
- [۱۲] Clausing, K., & Avi-Yonah, R. S. (2018). Problems with Destination-Based Corporate Taxes and the Ryan Blueprint. *Columbia Journal of Tax Law*, 8(2).
- [۱۳] کمالی، س، شفیعی، س، ۱۳۹۰، مفهوم تمکین مالیاتی و محاسبه آن در نظام مالیاتی ایران. جهاد دانشگاهی.
شماره ۱۹.
- [۱۴] House, J., Robitaille, N., & Mazar, N. (2017). Effectiveness of Repeated Implementation Intention-Interventions on Organizations' Likelihood to File Their Overdue Taxes.
- [۱۵] Bach, S., & Isaak, N. (2017). Value-added tax cuts bring greatest relief to lower and middle income households. *DIW Economic Bulletin*, 7(31/32), 315-321.
- [۱۶] Sharma, D. (2017). An Experience Of Executing Value Added Tax (Vat) In Pokhara. *Janapriya Journal of Interdisciplinary Studies*, 3, 34-46.
- [۱۷] Vishnevsky, V. P., & Chekina, V. D. (2018). Robot vs. tax inspector or how the fourth industrial revolution will change the tax system: a review of problems and solutions. *Journal of Tax Reform*, 4(1), 6-26.
- [۱۸] Mishra, S. (2018). Challenges of Goods and Services Tax (GST) in Indian Prospective. *GST Simplified Tax System: Challenges and Remedies*, 1(1), 352-355.
- [۱۹] Gupta, V. K. (2018). An Appraisal Perspective of Goods and Services Tax. *GST Simplified Tax System: Challenges and Remedies*, 1(1), 142-144.
- [۲۰] Shukla, D. (2018). Price Control Measures Lessons for GST. *GST Simplified Tax System: Challenges and Remedies*, 1(1), 370-374.
- [۲۱] Roth, D. (2018). Grading the New Tax Law.
- [۲۲] Bodine, S. C., Stitt, T. N., Gonzalez, M., Kline, W. O., Stover, G. L., Bauerlein, R., ... & Yancopoulos, G. D. (2001). Akt/mTOR pathway is a crucial regulator of skeletal muscle hypertrophy and can prevent muscle atrophy in vivo. *Nature cell biology*, 3(11), 1014.
- [۲۳] Suwanrada, W., Sukontamarn, P., & Bangkaew, B. (2018). Who supports intergenerational redistribution policy? Evidence from old-age allowance system in Thailand. *The Journal of the Economics of Ageing*, 12, 24-34.
- [۲۴] Dixit, R. (2018). Goods and Service Tax a Bold Step in Indian Economy. *GST Simplified Tax System: Challenges and Remedies*, 1(1), 69-70.

[25] Weichenrieder, A. (2018). *Digitalization and taxation: Beware ad hoc measures* (No. 64). SAFE Policy Letter

[۲۶] سلیمانی، ج، ۱۳۸۸. حسابداری مالیاتی: مالیات بر ارزش افزوده. مؤسسه کتاب مهربان نشر.

[۲۷] غلامی، ا، نظری، ع، ۱۳۹۱. گزارش مقایسه تمکین مالیات بر ارزش افزوده در کشورهای منتخب دفتر تحقیقات و سیاست‌های مالی. مجله اقتصادی-ماهنامه بررسی مسائل و سیاست‌های اقتصادی. شماره ۱، ص ۱۴۴-۱۳۹.

[۲۸] رضایی، م، خادمی جامخانی، ع، منتظر الظہور، م، ۱۳۸۹، جایگاه تمکین و تحول در اصلاح نظام مالیاتی: تجربه جهانی و چالش‌های نظام مالیاتی ایران: نشریه؛ اقتصاد: پژوهشنامه مالیات شماره ۵۷

[۲۹] عرب مازار، ع، ۱۳۸۹. خصوصی سازی و تاثیر آن بر اشتغال، دفتر مجله اقتصاد و مدیریت

[30] Brown, R. E., & Mazur, M. J. (2003). IRS's comprehensive approach to compliance measurement. *National Tax Journal*, 689-700

[31] Wu, S.-Y., & Teng, M.-J. (2005). Determinants of Tax Compliance—A Cross-Country Analysis. *FinanzArchiv: Public Finance Analysis*, 61(3), 393-417

[32] García, G. A., Azorín, J. D. B., & de la Vega, M. D. M. S. (2018). Tax Evasion in Europe: An Analysis Based on Spatial Dependence. *Social Science Quarterly*, 99(1), 7-23.

[۳۳] موسوی جهرمی، ی، ۱۳۸۸. طرح پژوهشی: "راههای فرار مالیاتی در نظام مالیات بر ارزش افزوده و راهکارهای جلوگیری از آن". پژوهشکده امور اقتصادی.

[۳۴] سلطانی، م، پورغفار دستجردی، ج. (۱۳۹۱). فرایند جهانی شدن و تاثیر آن بر درآمدهای مالیاتی در ایران. فصلنامه پژوهش‌ها و فصلنامه اقتصادی. شماره ۲۶.

[۳۵] موسوی جهرمی، ی. طهماسبی بلداجی، ف. خاکی، ن، ۱۳۸۸. "فرار مالیاتی در نظام مالیات بر ارزش افزوده: یک مدل نظری، جهاد دانشگاهی. شماره ۱۷.

[36] McCracken, L. M., & Eccleston, C. (2003). Coping or acceptance: what to do about chronic pain?. *Pain*, 105(1-2), 197-204.